

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

UREDNIKOVA POŠTA

Koncert in zgodovina "Slavčkov"

Leta 1934, 16. septembra, je bil prvič vpriporjen koncert teh mladih pevcev. Tedaj je bilo mnogo navdušenja od strani pevcev, njihovih staršev in naselbine in da se je resnično poprijelo za to novo ustanovljeno kulturo, se je za tem nastopom kmalu pokazalo. Zbor je rastele in dosegel v letu 1936 preko 180 glasov mladih deklic in dečkov.

Za vsako ustanovo je začetkom navdušenja v obilici, le žal, da pre malo časa in iščemo zopet načesa bolj privlačnega, ki takisto dozori v gotovem času. Da upoštevamo vzgojo naše mladine, pokažemo s tem, da napolnimo dvorano v nedeljo dne 6. oktobra, ko bodo ob priliki 6 letnice priredili koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Pričetek ob 3. uri popoldne. Tu navedem nekoliko zgodovine, da bo boljše pojmovanje. Prvi koncert je že gori omenjen, pri pomladanskem koncertu leta 1935, 28. aprila je štel zbor že 170 oseb. Izmed teh malih pevcev je bil organiziran tudi prvi mladinski orkester, pozneje poznan pod imenom "Sunny Ray" orkester.

Dne 8. septembra 1935 smo priredili skupni nastop štirih zborov s približno 800 pevci, v mestnem auditoriju — (Music Hall).

Istega leta 21. decembra so vpriporili igrjo Sv. Miklavž in šaljivo pozo "Godba statev pred kraljem". Dne 16. februarja 1936 je bila prirejena poleg koncerta tudi spevoigrja "Sirota Jerica" v štirih dejanjih.

Nastopilo je preko 180 otrok s popolnim uspehom.

Kostumov je bilo tedaj narejenih po požrtvovalnosti članice St. Clair šivalnega kluba in mater pevcev, nič manj kot 136 kostumov. Vse to se je izdelalo pri tedanji tajnici Mrs. Juliji Peter- nel, katere je letos zopet kot tajnica zbora pridno na delu. Maja 8, 1936 uprizorjena spevoigrja "Desetnik in sirotica" je bila tudi popolni uspeh.

Dne 25. oktobra, 1936 zopet koncert in poleg tudi nastop komičnega prizora mladih godbenikov, ki ga je pripravil naš prijatelj Mr. Anton Eppich.

Poleg teh je bilo še več nastopov na odru Slovenskega narodnega doma in drugod po naših "Slavčkov" a žal čas mi ne dopušta pregledati to izbiro spominov, katere hranim v arhivu.

Kot že omenjeno se vrši koncert "Slavčkov" v nedeljo 6. oktobra v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. ob 3 uri popoldne. Za ples zvečer igra Eddy Zay orkester.

Napolnite dvorano, da daste poguma mladini za nadaljevanje pred šestimi leti začrtanega dela. Vstopnice so v predprodaji pri vseh pevcih in pri Mrs. Makovec v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Cena je samo 35c.

Za zbor "Slavčki" vljudno vabim in na veselo svidenje.

Joseph Trebec, preds.

Iz Zadrugne fronte
Poznavalci ekonomije in mednarodne trgovine so pred in po

Service v Washingtonu tekom petih dni po preselitvi izpremembe svojega naslova, in vsak nedržavljan, ki biva v tej deželi samo začasno ter ne sporoči gornjem uradu vsake tri mesece svojega naslova, ne glede na to, da li se je preselil ali ne, je podvržen globi \$100 ali zaporu 30 dni, ali pa obema kaznima.

Vsak roditelj ali varuh inozemca, ki je star manj kot štirinajst let, je podvržen istim kaznim, ako krši določila tega zakona.

munichovem paktu vedeli eno — da konec prihaja, da je kapitalizmu odklenalo, da posebno v Ameriki kapital ne mara več trpeti z gube, kar pomeni socializacijo dolgov. Trezna misel vidi, da se je 30 milijard, katere bi moral utrpeti kapital v svojih investicijah, lepo socializiralo, kar pomeni spremenilo v narodni dolg — breo delavcu, dolgi prsti v njegovem žepu. Ta navidezno nedolžna živalca bo imela več drastičnih posledic kot vse drugo, kar se je dogodilo zadnjih deset let, izven uničenje londonske denarne konference, v kateri je zapopadeno najmanj sedem vojn. Človek ne more in ne gleda vse to mirno. Vsako socializiranje dolgov pomeni razbremenitev kapitalizma in butaro na rame delavca — fašizem, pa naj to uganja kdorkoli hoče pod katerimkoli klobukom.

Delavci, poklicani ste, da vstopite v zadrugne vrste, kjer bo menda zadnje zavetišče vseh liberalnih ljudi, vseh naprednih, vseh ki hočejo imeti še kaj besede v bliskovito hitro prihajajočem regimentiranju za fašizem. Ne pozabiti, da se tudi monopoli sedaj zgubljajo iz povrsja, in to ne v delavski ekonomiji ali vladi, ampak v demokraciji državi. V tem se vidi samo eno — tendenca v fašizem. Kaj za en pomen ima delovanje Bullitta, ki je mogoče najbolj pripomogel, da se je uničila Francija? S tem je propadla Čehoslovakija in demokracija je danes samo še spomin v Evropi.

On je bil tisti, ki je rekel Francozom, da je ruska vojska sila popolnoma ničvedna. Da njihovi vojaki se ne bodo topli (To je bilo l. 1935, štiri leta pred napadom na Mannerheim linijo.) Da Stalin ne bo držal svoje besede, torej pogodba med Francijo in Rusijo, je brez vsake vrednosti. (To je bilo več let predno "je Nemčija zavzela Čehoslovakijo, predno je sam Beneš v Ameriki kasneje povedal, da se je Rusija izkazala, da je pripravljena iti v vojno na njih strani pod pogojem, da Francija in Anglija držijo dano besedo — podpisano pogodbo. Za zadrugarje je to pomembno, ker vidijo kdo vodi, kam vodi in kje imajo iskati rešitev — rešitev pride potom zadrugištva.

Zadrugičarji dobro razumejo to igro in komu je namenjena, da bi hasnila. Zatorej, slovenski delavci, na plan pod Zadrugno zastavo in naprej do cilja — svobodnega delavca na ekonomskem in političnem polju. V Clevelandu ste lahko spoznali in videli, da vsako politično udejstvovanje v katerikoli drugi stranki izven demokracije ali republikanske ne zaleže nič, sploh ne pridejo na glasovnico. Ni daleč čas ko bo tok reakcije prišel tako daleč, da bo menda zadrugištvo edino zavetje, pod katerim bo delavec smel delovati za svoje interese, in to le zato ker bo rabil svojo nakupovalno moč, kontroliral vso produkcijo z njo, ako bo tako hotel.

Drugič bomo malo bolj pogledali kam nas peljejo svetovni dogodki. Sedaj je pa dobro, da tudi malo pomislimo na naše razvedrilo, katerega vedno preskrbimo radevolje. No. 26. oktobra ni daleč čas ko bo tok reakcije prišel tako daleč, da bo menda zadrugištvo edino zavetje, pod katerim bo delavec smel delovati za svoje interese, in to le zato ker bo rabil svojo nakupovalno moč, kontroliral vso produkcijo z njo, ako bo tako hotel.

Glede na papige je dognano, da je v Florenci živel neka papiga 120 let. Ptici-pecvi, kakor škrijanček, slavček, kos in čížek dosežejo le 20 let starosti, a kanarčki in vrabci ne dosti več. Isto velja za golobe in kokoši, a grlice žive baje še enkrat toliko let.

Noj ne doseže več ko 20 let, a lukavica postane stara do 50 let. Galeb in pelikan živita nekaj let manj in štorčja se že s 30 leti odpravi s tega sveta. Če po-

tobra ni daleč in takrat bo Slovenska zadruga imela svoj letni jesenski zadrugi zabaven večer s plesom in okusno večerjo. Vse to se bo završilo v Slovenskem domu na Holmes Ave, kamor ste vsi že sedaj vabljeni na poset in zabavo.

Svoj čas je bilo naznanjeno, da bomo imeli piknik drugo leto na SNPJ farmi. Zalibog ne bo tako. Bo pa kot običajno na drugo nedeljo v juliju in sicer na Močilnikarjevi farmi, kajti vsa naša prizadevanja, da bi bilo drugače niso izdala nič. Ivan Cankar nam je lepo šel na roko, da ne bomo imeli obe skupini piknik na isti dan s tem, da bo imel svojega, mislim prvo nedeljo v avgustu. No, na ta način bomo mi imeli vse naše St. clairske goste na našem pikniku, oni pa naše Collinwoodčane. Saj je vendar resnica, da smo mi radi pri njih, oni pri nas.

Zatorej rezervirajte 13. julija 1941 za nas in prvo nedeljo v avgustu za nje.

Joseph A. Siskovich, tajnik

Kit živi do 300 let, muha enodnevnica pa le nekaj dni

V navadi je, da določimo starost po številu doseženih let. Vendar število let ni zmeraj odločujoče. Tridesetletni mož utegne biti starček, a kak petdesetletnik je ko mladenič duševno in telesno čil. Šestdeset let tihega, čeprav skrbi polnega življenja ni isto kakor šestdeset let nemirnega življenja.

Pri živalih ni dosti drugače. Obžalujemo psa, ki doživi samo 15 let življenja, ne pomislimo, da je nemara po svoje v tej kratki dobi doživel prav toliko ali še več kakor tisti jastreb iz živalskega vrta v Schoenbrunnu, ki je bil 118 let v ujetništvu in se je leta 1824 poslovil od tega sveta.

Človeška radovednost si rada zastavlja vprašanje, koliko let morejo doseči razne živali. Poleg 300 let, ki jih pripisujejo kitu, je 40 let povodnega konja ali nosoroga zelo majhna številka. Odkod ta veličanska razlika pri živalih, ki vendar niso toliko različne druga od druge?

Za nekatere živali sploh ne vemo natančno kakšno starost dosežejo v svobodi, temveč poznamo le starost, ki jo dosežejo v ujetništvu. Zveri živijo v ujetništvu pod povsem drugačnimi pogoji kakor pa na prostem, kjer se bije boj za življenje in smrt. Tako se opice v kletkah malo- kdaj postarajo, marveč poginejo po večini že v svojih najlepših letih. Gorila doseže v ujetništvu sedem let, šimpanz in orangutan 10 let, a pavijan 18 let. Neka kapucinska opica pa je dosegla starost 41 let.

Zelo različno starost dožive ribe. Jastog postane star povprečno le štiri leta, jegulja pa devet let. Karp doseže 150 let, ščuka 100 let, postrv pa 50 let.

Ta zadeva je še bolj popisana pri pticah. O jastrebu, ki je prebil 118 let v ujetništvu, smo že govorili. A v istem živalskem vrtu je živel 120 letni orel. Sovar doživi nekako 30 let. Vendar je znan primer uharije, ki je šla 70 let.

Glede na papige je dognano, da je v Florenci živel neka papiga 120 let. Ptici-pecvi, kakor škrijanček, slavček, kos in čížek dosežejo le 20 let starosti, a kanarčki in vrabci ne dosti več. Isto velja za golobe in kokoši, a grlice žive baje še enkrat toliko let.

Noj ne doseže več ko 20 let, a lukavica postane stara do 50 let. Galeb in pelikan živita nekaj let manj in štorčja se že s 30 leti odpravi s tega sveta. Če po-

stane labod star 70 let, se človek ne začudi, toda če živi gos 80 let, se mu zdi neverjetno.

Slon doživi 100 let, a konj 25 let. Skromna je srna, ki po večini ne dočaka več ko 10 let, a jelen le pet let. Domače živali kakor pes, mačka in koza, dosežejo navadno nekaj večjo starost kakor jeleni.

Zveri v ujetništvu pa utegnejo doseči visoko starost. Lev dočaka 65 let, kar se mu v svobodi brez dvoma ne posreči. Volk in severni medved dosežeta 30 in lisica 15 let.

Kako pa je s zadevo pri žuželkah? O neki mravlji vedo povedati, da je dočakala 15 let starosti. Čebela matica pa doživi samo tri do štiri leta. Navadna muha preživi komaj poletje. Največja je razlika med Metuzelemom med živalmi kitom z njegovimi 300 leti in pa muho enodnevnico, ki sicer kot ličinka živi nekaj let v vodi, a ko se dvakrat prelevi, gleda sonce le nekaj dni, nato pa pogine.

Tudi nekatere živali se v žalosti jokajo

Znanstvena dognanja potrjujejo domnevo, da so nekatere živali zmožne globokih občutkov. Krokodilove solze pretaka, pravimo, če hočemo reči, da joka človek samo zato, da bil zbudil sočutje bližnjih. Kako je prišel ta izrek v naš jezik? Ali more krokodil sploh jokati? Ne, krokodil ne more jokati, ker krokodil nima solznih žlez. Predstava jokajočega krokodila izvira iz prastarih vzhodnih bajk in pravljic, po katerih posnema krokodil glas jokajočega otroka, da vabi k sebi žrtve.

Nekatere živali so pa zmožne globokoga ginjenja, ki ga večkrat spremljajo tudi solze. Zanimivo je, da so med temi živalmi na prvem mestu take, pri katerih bi najmanj pričakovali ginjenosti. Kdo bi, recimo, mislil, da spadajo krave zroče na paši tako mirno in toplo na človeka, med bitja, ki poznajo solze. A vendar je tako. Vsi prežvekovalci imajo namreč solzne žleze prav tako, kakor jih ima človek.

Najobilnejše izkušnje o živalih imajo seveda lovci. Znano je, da jelen v svoji smrtni uri tiho joče. Slavni francoski pesnik Lamartine pripoveduje v enem izmed svojih del o srni, ki jo je na lovu obstrelil, kako ga je z bolestnim in s solznim pogledom prosila naj se je usmili in jo pusti živeti. Tudi medvedi in severni jeleni znajo pretakati solze. Tako trdi raziskovalec in lovec Gordon Cumming:

"Bili smo na Aljaski," pripoveduje Cumming, "in tam sem obstrelil severnega jelena. Po večurnem iskanju smo naposled prišli do ranjenega živali, ki se je bila zatekla daleč v gozd, da bi tam mirno poginila. Pene so ji silile iz gobca, iz umirajočih oči so ji pa tekale debele solze. To je bil pogled, ki je pretresel človeka do srca."

Jokajo tudi žirafe. Ta čudna prebivalca afriške stepe je izredno občutljiva žival. Zadostuje, da se le nekoliko rani, pa že bridko joče. Isto velja za neko majhno opico na Sumatri. Ta žival je navadno vesela in poskočna. Če pa se zgodi kaj proti njeni volji ali če se česa ustraši, začne takoj jokati in s svojimi sprednjimi nogami si briše solze iz objokanih oči.

Nekaj podobnega pripovedujejo naravoslovci o tjušnjih. Na malajskem otočju polove domačini pred lovom na tjujne najprej žive mladice, ker z njihovimi pomočjo prav lahko privabijo njihove matere in jih pobijejo. Mladiči začno namreč v ujetniš-

ŠKRAT

Jožek: "Očka, kaj je diplo- mat?"

Oče: "To je na primer človek, ki ve, kdaj se je kakšna dama rodila, a je pozabil, koliko let šteje."

Jaka: "Moja žena ima pamet za dva."

Matija: "Saj sem ti zmerom pravil, da je ta žena kakor naš lašč zate..."

Mihec: "Očka, ali se tudi oči ženijo?"

Oče: "Kako neumno vprašanje! Sploh samo oči se ženijo."

Sinko: "Očka, ali je \$10 mogoče denarja?"

Oče: "Kakor se vzame. Če pa zaslužiš jaz, je to mnogo, če pa gre mamica kaj kupit, ni to nič."

tvu milo tuliti in njihove matere takoj prihitijo k njim. Človek, orjak v živalskem svetu, je zelo rahločuten. Če je ranjen, mu odseva iz drugega divjaka globoka žalost.

Plenil je po muzejih in cerkvah

Pred nekim rimskim sodiščem se je moral zagovarjati eden nenavaden tat. Ezio Gorgi je dalj časa plenil cerkve, muzeje in tako mu je uspelo, da si je doma nabral za cel muzej stvari. Nekaj dni se je pojavila policija in mu stanovanje pregledala. Odkar je najprvo staro sliko, za katero je Moriggi priznal, da je ukradel v zakristiji kapucinske cerkve, potem je našla policija stranco iz cerkve svetega Jeronima, sliko s svetim Jeronimom v puščavi, ki jo je odnesel kolegija sv. Antona, dalje perzijski rokopi, perzijsko preprogo, dragocen servis za čaj, ga je znal Moriggi izmuzniti ob priliki neke javne družbe druge stvari. Mož je prišel vse. Sodniki so upoštevali, da ne olajševalne okoliščine, da ga zašili samo za dva meseca.

ČE SE NE VES, ZDAJ IZVAJAJ

da so Nemci med vojno v Franciji dobili popolno bojno opremo 54 divizij.

da v Angliji prevladuje mnenje, da bodo Nemci izvedli napad na Anglijo s pomočjo metne megle. Pod njeno zaščito bodo skušali poslati preko kavškega preliva 4000 italijanskih vojakov, istočasno pa tudi napadli Anglijo iz zraka; da je umrl v Berlinu nemški general von Winterfeldt, ki je bil pred svetovno vojno nemški vojaški ataše v Parizu;

da je ameriška vlada na pobudo Nemčije odpoklicala svojega diplomatskega predstavnika v Norveški, na Nizozemskem, Belgiji in Luksemburgu; da Mehika sprejema begunce iz zasa državi, ki so se mučili do vojne, ki so se mučili do vojne, ki so se mučili do vojne; da je argentinski državni zidant Ortis odstopil zaradi nezvestnosti; Posle državnega udara bo izvrševal začasno sedanj podpredsednik Cantilla.

HUDA URA

SPISAL
FRANCE BEVK

13

"Preveč sem pil, to je res," si je segel v lase; toda zdelo se mu je, da ne sme odnehati. "S Slivarjem sva govorila... če bi vzela Pavleta... saj te nič ne ali, toda..."

"Le dajte mu hišo, če hočete," ga je rezko prekinila; bilo je kazno, da je imela besedo že pripravljeno na jeziku. "Le dajte mu hišo, če mu je toliko do nje, jaz pa nisem na prodaj. Sramujte se!"

Ivan se je ves zlečnil. Vraga, saj je slutil, da bo tako. A Slivar je čvek, da se fant in dekle gledata. Nazadnje mu je bil tak odgovor celo v veliko olajšanje.

"Saj sem ti rekel, da te ne silim," je menci. "Če to hočeš tako, je meni tudi prav... še bolje... Hudimana, preveč sem pil..." se je praskal po sencih. In če je Pavletu res kaj do mene, ali nima on jezika?" je vrglo dekle skoraj v joku in odšlo v vežo.

Ivan je strmel za njo. Dekle, to je ni bilo tako nič do Pavleta. Stal je na mestu, ni vedel, kaj naj stori, kaj naj si misli. Težko mu je bilo stopiti v izbo. Slivar mu je porinil poln kozarec v roko. Nesel ga je k ustom, a mu je roka omahnila, vino je izteklo na tla.

"Meni je vseeno," je blebetal, "le vi drugi se zgovorite..." Meni je vseeno za teh nekaj ur življenja..." Najrjajši bi bil zajokal. Slivar je pobral kozarec, ki je bil metel na tla, gledal nekaj trenutkov v sosedo. Smeh mu je razlil rdečkasto brado. Ozrl se po sinu. Stal je ob peči in šel z nekim dekletom. Šel in ga sunil s komolcem mimo nje.

"Ne vedi se ko štor!" Pavle se je ozrl za očetom. Z njo je posikal Zalko, ki je stala v sredi izbe, gledala nekam naprej, kakor bi ne vedela, kam naj bi se dela. Fanta je ozrl, da se mu je nalašč izoginila. Niti enega plesa še nista zaplesala. Vsa se je bila nekam premaknila. Premagal je grenkost in se zazibal proti njej. Zalka ga je uzrla in mu hotel pokazati hrbet. Ob očetovih nagledih se je bilo nekaj težkega nagrnilo v njenem srcu. Begala je in jezilo. Zagrnila jo je taka sila sladkih in grenkih občutkov, da je trpela. Toda ko je zagledala, da se ji od klopi oddalja Tine, se je naglo okrenila. To je bilo odločilo, Pavletu se je skoraj vrgla v naročje. Tine je bil obstal kot ukopan, a nato je naglo zgrabil prvo dekle in se zavrtel z njim.

Napravimo vsa dela, ki spadajo v karpentarsko svrhu. Nova dela ali popravila.
VALENTIN GORJUP
14612 Westropp Ave.
MU. 5916

PI SEME'S CAFE
se bo serviralo
kokošjo večerjo
v soboto 5. oktobra
CENA NIZKA
se priporoča
J. Seme

Slivar ni prezrl, kako je Zalka izbirala med fantoma in se oklenila Pavleta. Pijanost od radosti mu je udarila v glavo. Zgrabil je vdovo, ki je očakovala ob kamri, udaril z nogo ob pod in zaplesal. Može so se spogledali in pomežiknili, ženske so prasnile v smeh.

"Glejte norca! Kakšne lahke noge ima! Saj se ves potresa!" "On že ve, zakaj ga razganja."

"Če bi vedela žena, bi vstala s postelje in ga prišla lasat."

Slivar ni slišal smeja ne besed. Če bi jih bil tudi slišal, bi se ne bil zmenil zanje. Cvetela mu je pšenica, za vse drugo mu ni bilo mar. Med plesom se je še huje razigrail. Naj ljudje le mislijo, kar se jim zdi.

15.

Za Mohorja se nihče ni zmenil. Na peči je stala steklenica vina, ni ga poskusil. Mohor je bil godec, Mohor je igral. Toda še vedno so mu igrali samo prsti, duša se mu ni vmešavala v melodijo. Vsaj ne zavestno. Ni opazil, če se je poskočnicam prilivalo nekaj boleznega, skoraj jokajočega. Le v nekaterih hipih je prodiralo iz njegove notranjosti in se mu znova zaklepalo v prsi.

Bil se je ves zabudil v neke nejasne misli. Iz njih so se dvigale temne predstave ko hudourni oblaki izza gora. Kdaj pa kdaj se je ves zdrznil. Pred njegovimi očmi se je čisto jasno, živo pojavila Zalkina podoba. Ne taka, kakršna je bila nekdanj. Taka, kakršna si je zamišljal v tistih trenutkih.

Vedno znova, minuto za minuto, jo je lovil s sluhom. Saj se je tako rada smejala. Včasih je med plesom tudi zapela. Ta večer ni mogel ujeti njenega smeja in njene besed. Toda ob slednjem plesu jo je razločno čutil, kako molčča hiti mimo njega. Zdelo se mu je, da je šum njenega krila, cepetanje njenih nog ostro razločil izmed ostalih šumov oblek in udarcev peta. Ona pleše vsa vdana, vsa zaverovana v plesavca, a pri tem njega niti ne pogleda. On je zanjo le godec... Zaigraj, Mohor, da bo Zalka plesala!

Harmonika je zavpila. Prsti so trepetali, pritiskali, omahovali, toda ves čas niso zgrešili niti enega gumba. Skozi hreščanje glasov je nenadoma razločno zaslišal smeh. Melodija je potisnala, skoraj je utihnila. Pre-

Friendly Inn

4018 St. Clair Ave.
6% pivo in vino, tudi dobra gošba
Vsak petek serviramo ribjo pečenko.

Odda se

V najem se odda mirni družini štiri sobe, kopalnica in furnez. Vse v dobrem stanju. Vprašajte se na 1054 East 72nd St.

Išče se ženska

Ženska ali dekle dobi stalno delo za splošna gospodinjstva dela, od osme ure zjutraj do 6. ure zvečer. — Lahko ostane čez noč. — Plača po dogovoru. — Za več pojasnila se obrnite na 1098 East 66 St. med 6. in 7. uro zvečer.

glaševal jo je ropot nog. Mohor je prisluhnil. Ni se smejala Zalka, smejale so se žene. Smeh je bil sit, zdrav, iz prsi in iz trebuha, precej vinski. Potišal je, da je nato zopet zrasel pod strop. Ta večer se mu je zdelo, da so vsi še tako neznanstni in navadni dogodki v neki zvezi z njegovim duševnim stanjem.

Nekdo je sedel na peči, noge so mu visele na klop. Že prej ga je čutil, a se ni zmenil zanj. Pomaknil se mu je bliže, se ga dotaknil s komolcem.

"Ti si, Tine?"

"Ne, Blaž," je odgovoril oni.

"Zakaj pa se smejejo?"

"A? Slivar pleše, da kar opta," se mu je fant med šumom nagnil do ušesa "žena pa mu doma stoka!"

Mohorja je zbudila do srca. Slivar? Harmonika se mu je

nategnila do konca, obstala in za trenotek utihnila. Plesavcem so se zmedle noge v taktu. Čutil je, kako so se pogledi vseh uprli vanj. Harmonika je zavekala, melodija se je uravnovesila, prsti so ga znova ubogali. Kaj mu je bilo do Slivarjevega plesa in do njegove bolne žene, do smeja ali do zgražanja? Že sama misel na Slivarja mu je blodila kri.

Vedel je, čemu se raduje. Tine-tove besede so mu brnele v srcu ko nepozaben napev. Toda med čustvi tistega hipa in med čustvi tistega hipa in med čustvi, ki jih je gojil v mraku pred hišo, je zijal velik prepad. Na dnu prepada je temna voda, ki se svetlika. Kaj se godi tam spodaj? Pa saj skoraj ni mislil nase. Ali le v zvezi s Tinom.

Nekaj mračnega v globini njegovega bistva ga je spominjalo

nanj. Time! Time! Kakor da mu tolčke kri v sencih.

"Kje je Tine?" "Pleše. Ves večer ni plesal, a zdaj pleše."

"S katero?"

"Z Anko. Zdaj jo je izpustil."

Mohor je nagnil glavo na harmoniko, kakor da teši jokajočega otroka. Ali kakor da prisluškuje nekim glasovom v tajnih globinah svoje notranjosti. Od nekje so mu vstajale slutnje, jasne slike bodočih minut, ki jih je dojemal s šestim čutom slepca in so mu žive stopale pred duševne oči. Prebujale so mu grozo, vendar jih ni odganjal, saj jih je klical. Toda ne bi jih maral srečati.

Postal je nemiren. Nemir mu je trepetal še v prstih. Harmonika mu je drugače pela, glasovi so bili odsekani, nič več otožni ampak zamolklo grozeči. Hkrati plahi. Trgal se je iz občutka, ni se mogel iztrgati. Zdelo se je, da je zašel v plaz, ki ga podsiplje. Rač bi bil utekel, kamorkoli, a ni mogel prenehati z igranjem.

Slednjič se je iztrgal iz globe, harmonika je utihnila, položil jo je na kolena. Nekaj trenutkov je sedel mirno, tiho, kakor da je neizmerno utrujen ali da prisluškuje in razmišlja.

"Ali boš igral?" se je nenadoma zdrznil.

Blaž se je potegnil v zdič in

vzel harmoniko. Mohor je tipaje ob zidu odšel v vežo. Harmonika je znova zapela, preden je dosegel podboje kuhinjskih vrat.

Dotikal se je v kuhinjo in prisluhnil. Zdelo se mu je, da z rahlim šumotom dogoreva ogenj na ognjišču. In da je nekdo v bližini, ki ga gleda in se ne zga-ne. Segal je z roko v temo in brskal v kotu ob vratih.

"Česa iščeš, Mohor?"

Glas je bil drobčen, skoraj otroški, nekam ljubeč. Poznal ga je. Bila je Jerica, majhno, grbasto dekle ki je služilo pri Mlakarju za dekle.

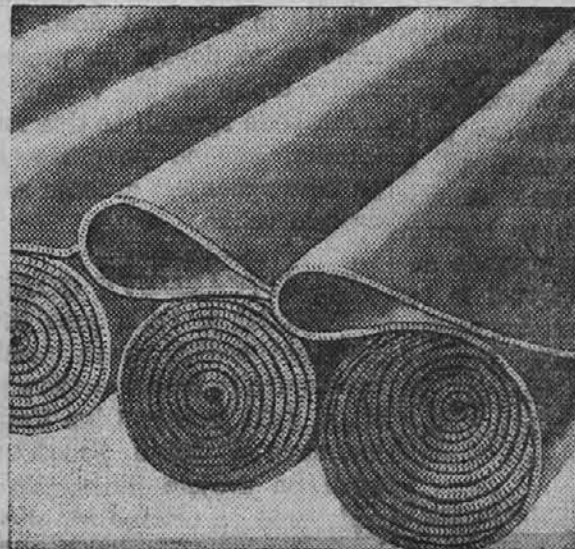
"Ne vem, kam sem del palico," je rekel malce nejevoljno.

MI DAMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

The MAY Company BASEMENT STORE

Dramatična razprodaja lepega in finega
kvalitete

\$2.95 BLAGA ZA PREPROGE

Položeno in pribito na
tla BREZPLAČNO!

1.99

JARD

Velika izbira najnovejših modelov in barv. Prav posebna cena.

Posebnost...
9-ft. Široka
Wilton broadloom preproga
\$6.25 sq. jd. vrednosti! Fina kvaliteta broadloom... v rdečem, plavem, zelenem ali "rust." Lepi vzorci.

THE MAY CO. BASEMENT Double Eagle Stamps Tuesday

\$3.45 Axminster
BLAGO ZA PREPROGE
Položeno in pribito na tla brezplačno!
2.44 jard

Popularni vzorci in barve. Dobro tkano iz fine kvalitete volne.

\$3.95 Axminster
BLAGO ZA PREPROGE
Položeno in pribito na tla brezplačno!
2.79 jard

Posebna težka kvaliteta. Izbira iz "two-tones," "hook," različni in drugi vzorci.

Rabite naš
"Deferred Payment Plan," ko kupite blago za preproge za \$20 ali več.

ZAKAJ...

"Air-conditioned" prostor za peko v
moderne peči na plin vam da
sočno, mehko pečenko

V moderni "air-conditioned" peči na plin lahko pripravite bolj okusne in mehke pečenke. Svež zrak, razgret do katerekoli stopinje, kroži skozi vsak vogal v peči... polivati pečenke ni potreba... izguba teže je reducirana. Pečenke so bolj mehke, bolj okusne.

Moderna avtomatična plinska peč vam da visoko vročino za pražiti pečenko, ako želite in tudi—kakor želite—stalno nizko temperaturo za počasno kuho, ki ohrani okus in sočnost in naredi perfektno mehko pečenko.

Oglejte si ekonomične nove plinske peči pri vašem trgovcu ali v uradu Gas Company. Lahko jih je kupiti in veselje jih je imeti.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

HAIR-BREADTH HARRY

PAZITE NA OGLAS

PROGRESIVNE TRGOVSKE ZVEZE
V JUTRANJI ŠTEVILKI
ENAKOPRAVNOSTI

Ladje, ki služijo za letališča

V bojih, ki se vrše na severu Evrope, ima veliko vlogo letalstvo. Pri tem pa ima zavezniško (angl. in francosko) letalstvo težave z daljavami, ki jih je treba premagati. Z najbližjih angleških letalskih oporišč na Shetlandskih otokih znaša zračna razdalja do vzhodne norveške obale 350 kilometrov, do Oslskega zaliva pa imajo angleška letala iz severne Irske skoraj 800 km. Za moderna letala, ki so zgrajena za dolge polete, te razdalje ne predstavljajo mnogo, toda upoštevati je treba, da morajo biti v mnogih primerih letalstvo hitro pri roki in da morajo poleg tega letala stalno opravljati stražo nad obalo in morjem.

Za borbena in lovška letala pa so te razdalje le nekoliko prevelike in nehoti se mora nepoučeni bralec vprašati, kako je to, da angleško letalstvo kljub temu prav tako nastopa kakor nemško, ki je zasedbo Danske pridobilo zelo prikladna oporišča za polete nad Norveško. Poleg tega pa so Nemci že uredili zasilna letališča. Da morejo biti angleška letala hitro pri roki, so si Angleži zgradili tako zvane matične ladje za letala, ki so jih pripeljali v norveške vode.

Matične ladje so tako rekoč plavajoča letališča. Na njihovih krovih so urejeni veliki ravni prostori, s katerimi se letala dvignejo in na katere pristanejo. Matične ladje za letala skrajšujejo zračne razdalje. Prve matične ladje za letala so se pojavile proti koncu svetovne vojne. Anglija je tedaj preuredila v nosilke letal tri težke križarke. Eno izmed teh je lani potopila neka nemška podmornica v zalivu pred Wilhelmshavenom.

Pozneje so Angleži preuredili tudi nekaj velikih potniških ladij v matične ladje za letala. Pr-

vo matično ladjo za letala ali nosilko letal, ki je bila nalašč v ta namen zgrajena, so Angleži spustili v romanje leta 1919 pod imenom "Hermes". Potem Angleži skoraj 20 let niso zgradili nobene nove matične ladje za letala. Šele lanske leto je bila dokončana nosilka letal "Ark Royal". Med sedanjo vojno so Angleži zgradili še nekaj takih ladij, nekaj pa jih še gradijo.

Moderna nosilka letal ima prostore za letala v medkrovju, a gornji krov je preurejen v letališče, kar daje ladji posebno obliko. Gornji krov je precej visoko nad morskovo površino. Da bi se povečalo letališče, je gornji krov včasih razsežnejši od ladje. Iz medkrova dvigajo letala na letališče električna dvigala. Posebna naprava pa zmanjšuje hitrost pristajajočega letala.

Nosilke letal so oborožene s številnimi težkimi in lahкими protiletalskimi topovi in protiletalskimi strojnimi. Koliko letal more voziti nosilka s seboj, je odvisno od prostora v medkrovju. "Ark Royal" lahko vozi s seboj 60 letal. Najmodernejše nosilke letal imajo Zedinjene države.

Kitajci jedo mlade miši kar sirove

O Kitajcih pravijo, da vse jedo. To pa ni čisto res. Sira se Kitajec še vedno ni navadil. Na Kitajskem jedo pse, mačke, podgane, miši in podobne živali. A medtem ko se siromak zadovolji z vsakim psom, se bogatin spravi le na psa, ki pripada neki posebni vrsti, in tudi le tedaj, če so ga določeni čas na poseben način krmili. Posebni sladkusi jedo le pse, ki jih krmijo v njihovih hišah pod njihovim nadzorstvom.

Isto velja za podgane in miši. Ubožec se zadovolji z vsako izmed teh živali, bogatin pa je sa-

mo bele miši, ki jih krmijo po strogih predpisih. Novorojene miši uživa Kitajec celo sirove, in sicer jih pomaka v med.

Ena izmed najbolj priljubljenih jedi kitajske kuhinje je "juha stotih kokoši." Po zapletenem postopku, ki se ga loti pač le kitajski kuhar, dušijo večje število kokoši (po pravilu bi jih moralo biti sto) več ur, dokler se ne sprostijo vse snovi, ki dajejo dobro juho. Potem vržejo v juho obglavljenega modrasa, katerega meso se po kratkem kuhanju čisto razkroji. Vse skupaj potem vzamejo z ognja in počakajo, da se shladi in nastane žolca.

Posebno radi imajo kitajski sladkusi tudi opičje možgane. Ostale jedi, ki jih tam zelo cenijo, so tace tibetskega medveda, plavuti morskih volkov, razni hrošči in podobno. Mnogo teh reči naš žolodec ne bi prenesel.

STEKLENI VINOGRADI V NEMČIJI

Na severnem pobočju Neuenahrskih gorc v Nemčiji so v tako zvanem "steklenem vinogradu" že v juniju pobrali prve zrele grozdje. Ta vinograd so uredili l. 1938 in so ga začeli kuriti v januarju.

S temperaturo 25 do 40 stopinj in škropljenjem s toplo vodo so dosegli, da so se trte razcvetele in dale sad dosti prej, nego se to dogaja na prostem tudi v toplih krajih. V istih goricah bodo zgradili še dva rastlinjaka, ker je povpraševanje po tako zgodnjem grozdju seveda zelo veliko.

STRADIVARIJEVE GOSLI

Deset let je tekla pred italijanskimi sodišči ostra pravda za znamenite Stradivarijeve gosli. L. 1929 je neka Olga Kauffmannova v Rimu posedovala gosli po svojem možu. Šlo je nedvomno za pristno stradivarko iz l. 1709, ki je bila nekoč last španskega kralja Karla IV. Kauffmannova je posedovala

gosli madžarskemu goslaču Jenu Lenerju. L. 1930 jih je zahvala nazaj, a goslač jih ni dal, češ, da mu jih je posodila za ves čas, dokler bo kot umetnik nastopal. Lastnica je pozvala sodišča na pomoč. Pravda je šla skozi vse instance. Lener je trdil, da mu je Kauffmannova gosli posodila predvsem zato, da bi se izognila plačilu zapuščinskega davka. Sedaj je kasacijsko sodišče v Rimu odločilo, da mora Lener gosli vrniti lastnici.

NAD 40.000 PLANETOIDOV

Mednarodna astronomska družba, ki ima svoj sedež v Berlinu, sporoča, da so lanske leto odkrili 237 novih malih planetov. Ti planetoidi krožijo v glavnem med Martom in Jupitrom. Največ so jih odkrili na Finskem, in sicer 86, sledi Nemčija s 63, Belgija z 21 in Francija s 17. Astronomija pozna že okrog 2000 planetoidov, toda po cenitvi ameriškega zvezdoslov-

R. O. BREWSTER

Ralph O. Brewster, republikanski senator iz države Maine, ki je ob volitvah porazil bivšega gubernerja Louisa J. Brannana, demokrata, z več kot 49.000 glasovi.

OGLASAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

ca dr. Baadeja, predstavlja to le majhen del vseh planetoidov. Vseh skupaj jih bo nad 40.000.

JAGODE Z SIEGFRIEDOVE ČRTE

V Posaarju pridelujejo že desetletja mnogo jagod. Letos obsežnih nasadov zaradi evakuacije niso mogli oskrbovati, a vendar je rast uspela nad vse pričakovanje dobro.

Posebne delovne skupine obirajo v teh dneh sončne sadeže, ki gredo delno v korist vojski, delno pa tudi drugih konsumentov. Računajo, da je samo v nasadih v Posaarju dozorelo za 5000 ton jagod, a v vsem območju Siegfriedove črte cenijo pridelek na 8000 ton.

ČAS JE DENAR

Ta ameriški rek se v vsakdanjem življenju onkraj velike luže jasneje odraža nego v naši stari Evropi, ki ima dovolj časa za razne norosti. Mesto San Francisco je po vsej priliki še poseben pristaš tega načela.

ŽENSKA IN BESTIJA

Miss Ruby Mercer, znana showgirl, se igra na newyorški razstavi s tigrom, katerega je pripeljal iz džungle Frank Buck, znani lovec na žive živali.

AMERIŠKO DELAVSTVO GLEDA V BODOČNOST

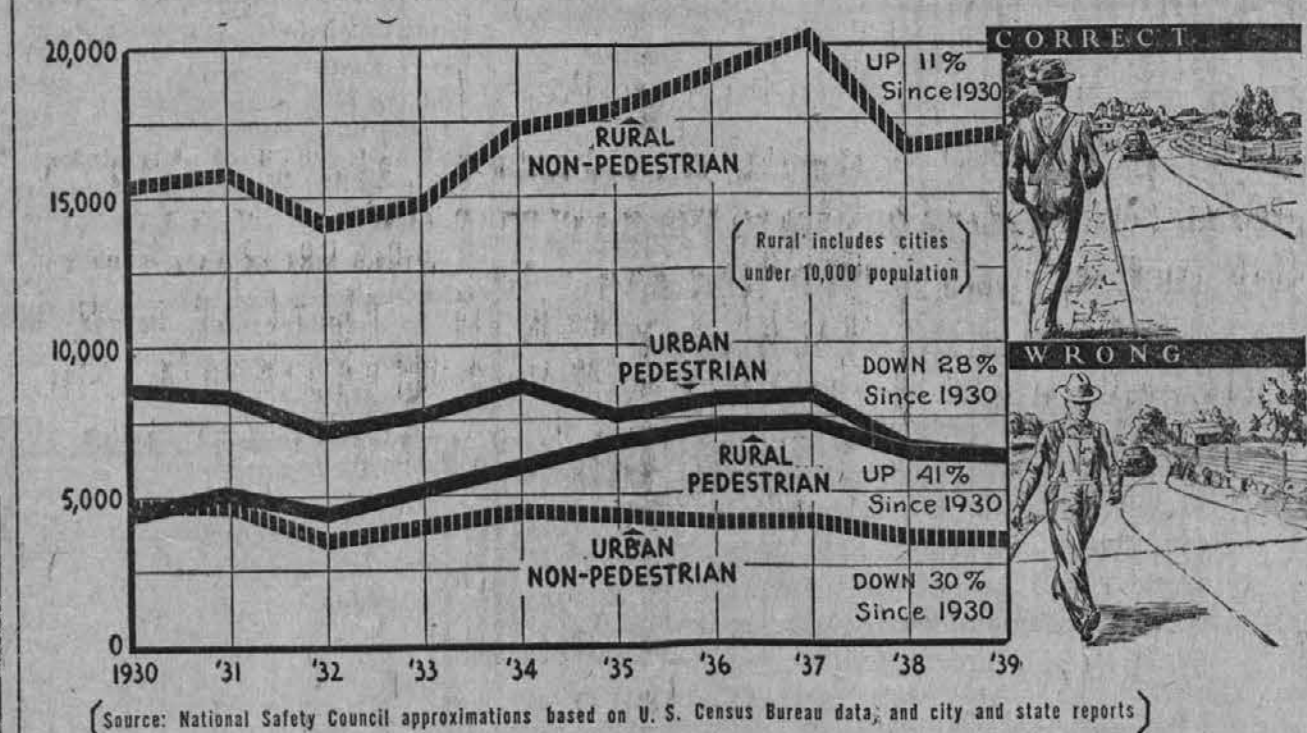
Dan 24. oktobra bo nadaljni mejnik v standardu ameriškega delavstva. Tega dne bo število tedenskih delovnih ur reducirano od 42 na 40, dočim je vseboval delovni teden pred dvema letoma, ko je stopil novi zakon v veljavo, 44 ur. Na sliki vidimo ameriško delavstvo, zaposleno v različnih delavskih strokah.

USODA PESNIKOVE GROBNICE

Nemške bombe so razbile grobnico slepega angleškega pesnika Johna Miltona, čigar nagrobni lik so vrgle bombe na pokopališču z njegovega podstavka, kakor je videti na gornji sliki.

ŠTUDIJA O NESREČAH NA PODEŽELJU

V Chicagu se bo sešel dne 7. oktobra National Safety kongres, ki bo razpravljal o nesrečah na podeželju ter o odredbah, da se te nesreče kolikor mogoče prepreči.

SEZNANITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

NAPREDEK GROCERIJSTVA

Na gornji sliki je grocerijska prodajalna iz časov Abrahama Lincolna, v kateri je bilo na prodaj manj kot sto predmetov, na spodnji pa je moderna prodajalna naše dobe. Organizacija neodvisnih groceristov bo praznovala od 21. do 26. oktobra svoj letni National Grocers' Week. Predsednik organizacije je Herbert H. Sack, ki je na sliki v štirikotu na desni.

Ravnokar je izšla...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznani z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,
6231 St. Clair Avenue

NAROČITE SE NA Mesečnik za leposlovje in pouk

CANKARJEV GLASNIK

NAROČNINA JE:

Za celo leto \$3; za pol leta \$1.50; za 3 mesece \$1

Z avgustovo številko se bo pričelo objavljati zgodovino naših kulturnih, gospodarskih organizacij in drugih naših ustanov. Pozneje pridejo na vrsto podporna društva, klubi i.t.d.

Sedaj je še čas, da si zasigurate prvo številko v kateri se bo pričelo z zgodovino. Ko bo zgodovina končana boste imeli zbirko na katero boste upravičeno ponosni — bo vredna več kot boste plačali za naročnino.

Pošljite naročnino na naslov:

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio